

Katalog kompetencji medialnych, informacyjnych i cyfrowych - poradnik dla użytkowników

Co to jest Katalog kompetencji medialnych, informacyjnych i cyfrowych?

W Katalogu można znaleźć listę kompetencji medialnych i informacyjnych w podziale na 8 obszarów tematycznych i 10 grup wiekowych/poziomów zaawansowania. Są to:

a) obszary tematyczne

- I. **Korzystanie z informacji** – o skutecznym wyszukiwaniu i organizacji informacji, a także ocenie wiarygodności źródeł
- II. **Relacje w środowisku medialnym** – o komunikowaniu się za pomocą mediów, budowaniu wizerunku i działaniu w społecznościach internetowych
- III. **Język mediów** – o znaczeniu słów, obrazu i dźwięku, a także funkcjach komunikatów medialnych i kulturze komunikacji
- IV. **Kreatywne korzystanie z mediów** – o tworzeniu i prezentowaniu własnej twórczości w mediach
- V. **Etyka** – o poszukiwaniu odpowiedzi na pytania o dobro, zło i granice wolności mediach
- VI. **Bezpieczeństwo** – o anonimowości, prywatności i podstawowych zasadach bezpiecznego korzystania z mediów
- VII. **Prawo** – o prawach użytkowników mediów i instytucjach powołanych do ich obrony
- VIII. **Ekonomiczne aspekty działania mediów** – o reklamie, wartości informacji, finansowaniu i rynku mediów
- IX. **Kompetencje cyfrowe** – o podstawach obsługi komputera, a także m.in. o myśleniu informatycznym.
- X. **Mobilne bezpieczeństwo** – bezpieczne korzystanie z urządzeń mobilnych.

b) grupy wiekowe/poziomy zaawansowania

Edukacja formalna: **wychowanie przedszkolne (4-6 l.), szkoła podstawowa kl. 1-3 (7-10 l.), szkoła podstawowa kl. 4-6 (10-12 l.), gimnazjum (13-15 l.), szkoła ponadgimnazjalna (16-18 l.), szkolnictwo wyższe.**

Wyodrębniliśmy również „Standard edukacji medialnej, informacyjnej i cyfrowej”.

Gdzie mogę zapoznać się z Katalogiem kompetencji medialnych, informacyjnych i cyfrowych?

Katalog można pobrać [w formacie PDF](#) lub skorzystać z wygodnej [przeglądarki kompetencji on-line](#) na stronie <http://katalog.edukacjamedialna.edu.pl>.

Dlaczego Katalog kompetencji jest potrzebny?

Katalog kompetencji medialnych, informacyjnych i cyfrowych nie tylko wyjaśnia, czym jest edukacja medialna, informacyjna i cyfrowa, ale przekłada ją na język konkretnych umiejętności. Określa, jaką wiedzę i umiejętności powinny posiadać osoby uczące się na różnych etapach nauczania i rozwoju.

Jak powstał nowy Katalog kompetencji?

Katalog kompetencji stworzony został przez zespół kilkunastu ekspertów zajmujących się na co dzień edukacją medialną i informacyjną w różnego typu instytucjach: ośrodkach naukowych i szkoleniowych, urzędach i organizacjach pozarządowych. Praca zespołu opierała się na informacjach zebranych w wydanym wcześniej raporcie „[Cyfrowa Przyszłość. Stan edukacji medialnej i informacyjnej w Polsce](#)”, wcześniejszym wydaniu Katalogu kilkunastu recenzjach eksperckich oraz uwagach i sugestjach, które fundacja otrzymała w czasie konsultacji społecznych Katalogu. Powstanie Katalogu kompetencji medialnych, informacyjnych i cyfrowych było możliwe dzięki wsparciu Narodowego Instytutu Audiowizualnego, fundacji Orange, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

Dla kogo jest przeznaczony?

Katalog kompetencji medialnych, informacyjnych i cyfrowych powstał z myślą o:

- nauczycielach, w tym nauczycielach przedmiotowych, nauczycielach-bibliotekarzach oraz dyrektorach szkół
- bibliotekarzach
- autorach podręczników, programów nauczania i oprogramowania edukacyjnego
- wykładowcach, a zwłaszcza dydaktykach uczelni pedagogicznych
- animatorach lokalnych społeczności oraz osobach prowadzących edukację kulturalną w instytucjach kultury, organizacjach pozarządowych itd.
- lokalnych liderach, działaczach samorządowych i urzędnikach
- rodzicach

Jak można go wykorzystywać?

Katalog kompetencji medialnych, informacyjnych i cyfrowych może być narzędziem do:

- Oceny potrzeb edukacyjnych w zakresie edukacji medialnej i informacyjnej – Katalog może pomóc zdefiniować obszary, którymi warto zająć się w pierwszej kolejności lub poświęcić im więcej uwagi.
- Tworzenia własnych programów i materiałów edukacyjnych – wystarczy wybrać zagadnienia z Katalogu o odpowiednim stopniu trudności, dostosowując je do czasu i możliwości organizacyjnych danej instytucji/organizacji.
- Planowania własnych projektów w obszarze edukacji medialnej i informacyjnej – treści Katalogu mogą wytyczać ramy działań w bardzo różnych formach: medialabów, gier miejskich itd.
- Dalszych poszukiwań i rozwoju wiedzy w zakresie edukacji medialnej i informacyjnej
- Tworzenia programów rozwoju kompetencji medialnych i informacyjnych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.
- Szkolenia obecnych i przyszłych nauczycieli w zakresie prowadzenia edukacji medialnej i informacyjnej.

Dlaczego warto skorzystać z Katalogu kompetencji?

- Katalog prezentuje spójną i całościową wizję rozwoju kompetencji medialnych i informacyjnych, która umożliwi prowadzenie działań długofalowych i zakrojonych na szeroką skalę.
- Katalog jest dostępny na wolnej licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach (CC BY-SA). Oznacza to że można go swobodnie kopiować, dostosowywać, udoskonalać i dzielić się nim z innymi.
- Katalog stanowi uzupełnienie obowiązującej podstawy programowej, która zwłaszcza na niższych etapach nauczania pomija wiele aspektów edukacji medialnej i

informacyjnej, np. w obszarze bezpieczeństwa. Ponadto Katalog porządkuje treści, które rozproszone są w celach kształcenia i treściach nauczania różnych przedmiotów.

Czym nie jest Katalog kompetencji?

Katalog nie służy do pomiaru poziomu kompetencji medialnych, informacyjnych i cyfrowych. Publikacja zawiera opis zagadnień i umiejętności, które warto poruszać i rozwijać na różnych poziomach nauczania. Warto również pamiętać, że Katalog opiera się na strukturze piramidy. Oznacza to założenie, że osoba wkraczająca na dany poziom edukacyjny posiada już kompetencje z poprzedniego, np. uczeń gimnazjum opanował już wiedzę i umiejętności sugerowane dla poziomu szkoły podstawowej w klasach 4-6. Oczywiście nie zawsze sprawdza się to w praktyce, dlatego przystępując do pracy z Katalogiem każdorazowo należy przynajmniej wstępnie oszacować potrzeby i możliwości odbiorców.

Kto już skorzystał z Katalogu kompetencji?

Katalog kompetencji wykorzystują różne instytucje i organizacje. Oto kilka przykładów:

- Fundacja Nowoczesna Polska na podstawie Katalogu przygotowała komplet materiałów dydaktycznych do prowadzenia edukacji medialnej w gimnazjach i szkołach. ponadgimnazjalnych – 190 scenariuszy lekcji na stronie <http://edukacjamedialna.edu.pl>
- Fundacja Panoptykon opracowała program zajęć dla dzieci i młodzieży poświęconych kwestiom ochrony prywatności w sieci – 9 scenariuszy lekcji na stronie <http://cyfrowa-wyprawka.org/>.
- Szkoła Główna Handlowa w Warszawie w roku akademickim 2013/14 uruchomiła „Warsztat kompetencji medialnych i informacyjnych” w ramach oferty dydaktycznej Instytutu Studiów Międzynarodowych.
- Gimnazja i licea prowadzące koła medialne lub klasy o profilu medialnym, np. Liceum Ogólnokształcące im. M. Konopnickiej w Legionowie lub Zespół Szkół nr 2 w Konstancinie-Jeziornie.
- Zaporoski Instytut Kształcenia Nauczycieli (Ukraina) włączył edukację medialną do programu kształcenia przyszłych pedagogów.

Fundacja Nowoczesna Polska
ul. Marszałkowska 84/92 lok. 125
00-514 Warszawa
tel/fax: +48 22 621 30 17
<http://edukacjamedialna.edu.pl>
<http://katalog.edukacjamedialna.edu.pl>
<http://nowoczesnapolska.org.pl>

Projekt został dofinansowany ze środków fundacji Orange, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.
Katalog dostępny na wolnej licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 3.0.](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/)